

AKOS

AGENCIJA ZA KOMUNIKACIJSKA
OMREŽJA IN STORITVE
REPUBLIKE SLOVENIJE

Št. zadeve: 0073-3/2022/13

Datum: 11. 5. 2022

Zadeva: **Odgovori na pripombe zainteresirane javnosti glede predloga Priporočila v zvezi s postopki zagotavljanja pokrivanja nepokritih oziroma slabše pokritih območij z mobilnimi omrežji**

Agencija za komunikacijska omrežja in storitve Republike Slovenije (v nadaljevanju: Agencija) je dne 4. 2. 2022 na svoji spletni strani objavila predlog Priporočila v zvezi s postopki zagotavljanja pokrivanja nepokritih oziroma slabše pokritih območij z mobilnimi omrežji (v nadaljevanju: Priporočilo). Nato je dne 14. 3. 2022 preko videokonference glede predloga Priporočila potekal javni posvet z zainteresirano javnostjo oz. deležniki, ki so lahko do 21. 3. 2022 na Agencijo poslali svoje pripombe, predloge in mnenja glede Priporočila.

Agencija je prejela pripombe naslednjih deležnikov:

- **družbe Telekom Slovenije d.d.**, Cigaletova 15, 1000 Ljubljana (v nadaljevanju: *Telekom Slovenije*),
- **družbe T – 2 d. o. o.**, Verovškova ulica 64, 1000 Ljubljana (v nadaljevanju: T – 2),
- **Služba Vlade Republike Slovenije za digitalno preobrazbo**, Davčna ulica 1, 1000 Ljubljana (v nadaljevanju: *SDP*),
- **Gospodarska zbornica Slovenije, Združenje za informatiko in telekomunikacije, Sekcija operaterjev elektronskih komunikacij**, Dimičeva 13, 1000 Ljubljana (v nadaljevanju: *SOEK*).

Agencija je prejela mnenja in pripombe dne 30. 3. 2022 objavila na svoji spletni strani.

V nadaljevanju Agencija povzema prejete pripombe, predloge in mnenja po posameznih deležnikih ter se opredeljuje do njih.

1. Telekom Slovenije

- a) Telekom Slovenije pozdravlja proaktivni pristop Agencije k zmanjševanju ovir na navedenem področju Priporočila, hkrati pa izpostavlja, da glavnine problemov ne predstavlja dejstvo, da operaterji z lokalnimi skupnostmi ne bi imeli stika oz. določene kontaktne točke, temveč druge prepreke, ki izhajajo iz področja urejanja prostora oz. gradenj. Pri tem so ena glavnih zaznanih ovir posamezni sprejeti prostorski akti občin, ki za izgradnjo baznih postaj predvidevajo odmike, varnostne cone od ostalih stavb oz. drugih objektov. To v praksi povzroča nemogoče situacije, ko bazne postaje ni mogoče zgraditi. Telekom Slovenije navaja situacijo, ko je po usklajevanjih in dogovorih občina določila lokacijo bazne postaje, kjer ta ne bi ovirala in motila nikogar, a je zaradi lastnega prostorskega akta, ki je predvideval odmik, ni mogoče legalno zgraditi. Sprememba prostorskega akta je

dolgotrajen proces, ki včasih traja tudi leta, zato rešitev ni enostavna. Dalje Telekom Slovenije predlaga, da naj Agencija pripravi seznam občin, ki imajo v prostorskih aktih določene take varnostne odmike (ti so različni, nekateri predvidevajo 200m, nekateri 100m, nekateri pa 50m varovalni pas), da bi bili operaterji v naprej seznanjeni, kje se zaradi tega lahko pojavi problem, da bi na to lahko pravočasno opozorili lokalne skupnosti.

Agencija je ravno zaradi težav, ki jih omenja Telekom Slovenije, pripravila predmetno priporočilo, namen katerega je spodbujanje operaterjev in lokalnih skupnosti, da ti pravočasno pričnejo s pripravo prostorskih aktov, pri čemer upoštevajo veljavno zakonodajo v zvezi z umeščanjem infrastrukture v prostor. Del navedenega so tudi varnostni odmiki.

- b) Dalje Telekom Slovenije predlaga, da bi bilo v okviru širše razprave potrebno izpostaviti tudi prepreke, ki jih predstavlja dolgotrajno pridobivanje soglasij in ustrezne dokumentacije za izgradnjo baznih postaj. To bi se lahko popravilo s tem, da bi se mobilno omrežje štelo kot del kritične infrastrukture. Tudi ustrezne zaveze občin, da na objektih, ki so v njihovi lasti oz. lasti krajevnih skupnosti, omogočajo postavitev baznih postaj po tržnih cenah najema, bi situacijo znatno izboljšale.

Pripomba Telekoma Slovenije se nanaša na področje, ki je izven pristojnosti Agencije, saj je izdaja ustrezne dokumentacije za izgradnjo baznih postaj v pristojnosti drugih organov. Agencija v Priporočilu lokalnim skupnostim priporoča, naj v sodelovanju z operaterji skušajo postopek pridobivanja ustrezne dokumentacije skladno s pravnimi akti poenostaviti.

2. T-2

- a) T-2 predlaga, da naj lokalnih skupnosti zgradijo mobilne infrastrukturne objektov s strani. V zvezi s tem dodaja, da je v interesu vseh operaterjev mobilnih telekomunikacij, da gradijo in zagotavljajo telekomunikacijsko infrastrukturo ter storitve svojim obstoječim in potencialnim naročnikom, a hkrati je zagotavljanje mobilnega signala obsega tudi omogočanje zaščite in reševanja splošnega prebivalstva. Za zagotovitev posamezne investicije telekomunikacijskega objekta (bazne postaje) je potrebna tudi njegova ekonomska upravičenost, a je na ruralnih in geografsko zahtevnejših področjih radijski signal in kvaliteta radijskega signala nezadostna, zato Agenciji ter občinam in lokalnim skupnostim predlaga:

Občina ali lokalna skupnost naj v primeru njihovega interesa po zagotavljanju ali izboljšanju kakovosti signala mobilnih omrežij (za svoje prebivalce), pozove vse operaterje na skupni sestanek. Na skupnem sestanku z vsemi operaterji naj občina ali lokalna skupnost predstavi problematiko slabše kvalitete radijskega signala z navedenimi področji, kraji, vasmimi, zaselki ipd... Ob enem lahko operaterji, v kolikor je možno, podajo okvirne informacije o trenutnem stanju in planirani infrastrukturi na obravnavanih lokacijah. V primeru, ko na navedenem področju ali lokaciji ni prisoten noben od operaterjev, T-2 predlaga, da se za celostno obravnavo in umestitev želene mobilne telekomunikacijske infrastrukture, s strani operaterjev določi optimalna lokacija, ki najbolj ustreza zahtevam radijskega plana posameznega operaterja ter zahtevam občine ali lokalne skupnosti. V praksi to pomeni precejšnji kompromis med tehničnimi zahtevami mobilnih operaterjev. T-2 se zaveda, da optimalne lokacije za

vse 4 operaterje v vseh primerih ne bodo možne, vendar predvideva, da se lahko na ta način pristopi k reševanju pokritosti s signalom na najbolj problematičnih področjih. Glede na interes občin in lokalnih skupnosti, da svojim prebivalcem zagotovijo signal in storitve mobilnih telekomunikacij, T-2 predlaga, da prevzamejo del, ki se nanaša na investicijo skupnega telekomunikacijskega objekta. T-2 predlaga, da na skupnem sestanku mobilni operaterji podajo svoje tehnične in tehnološke zahteve, občina ali lokalna skupnost pa prevzame izvedbo in stroške investicije telekomunikacijskega objekta. Kot investicijo smatrajo pravno formalno pridobitev dela parcele ali nepremičnine, projektiranje, pridobitev dovoljenj, soglasij, študij in meritev ter izvedbo in izgradnjo telekomunikacijskega objekta vključno z dovodom električne energije in fiksno optično povezavo do najbližjega skupnega telekomunikacijskega vozlišča. Operaterji pa prevzamejo del investicije, ki se nanaša na nabavo in montažo telekomunikacijske opreme. V tem primeru bo občina ali lokalna skupnost lastnik telekomunikacijskega objekta, ki ga pod enakimi pogoji ponuja vsem mobilnim operaterjem in ostalim morebitnim ponudnikom telekomunikacijskih storitev. Glede nadaljnega vzdrževanja telekomunikacijskega objekta T-2 predlaga, da vzdrževanje objekta izvaja občina ali lokalna skupnost oz. njihovo pooblaščenno vzdrževalno podjetje. V primeru, če občina ali lokalna skupnost nima na voljo podjetja, ki bi lahko izvajalo vzdrževalna dela, pa T-2 predlaga, da se z operaterji dogovori, da se vzdrževanje objekta izvede na način, da vsak od operaterjev prevzame vzdrževanje v enakem več letnem obdobju. Vzdrževanje telekomunikacijske opreme je v domeni posameznega mobilnega operaterja.

Agencija je navedeni predlog preučila in IV. točko Priporočila (Sodelovanje operaterjev in lokalnih skupnosti za iskanje rešitev), dodala nov četrti odstavek: »V primeru, ko na določenem geografskem območju ni prisoten noben od operaterjev imetnikov ODRF, ker je razlog za nepokritost ali slabšo pokritost ekonomska nevzdržnost ali geografske/lokacijske ovire za postavitev bazne postaje, Agencija priporoča, da lokalna skupnost ali več lokalnih skupnosti pozovejo vse mobilne operaterje na skupni sestanek, na katerem določijo možno lokacijo za odprto bazno postajo in se dogovorijo glede izvedbe in stroškov investicije telekomunikacijskega objekta (tj. pridobivanja dovoljenj, soglasij, nabave in montaže telekomunikacijske opreme ter vzdrževanja).«

- b) T-2 izpostavlja tudi problematiko prostorskih planov (OPN, OPPN), in sicer omejitvev oz. nedovoljena gradnja nad zgornjim robom najvišje točke objekta, kar v praksi pomeni, da ni dovoljena izvedba samostojnih stolpov mobilne telefonije. Hkrati to pomeni, da ni možna izvedba lokacij baznih postaj z antenskimi drogovi na obstoječih objektih; nedovoljena gradnja mobilnih telekomunikacijskih objektov znotraj poseljenih območij z navedbo, da je možna gradnja več 100m od poseljenega območja. Optimalna umestitev mobilnega telekomunikacijskega objekta je znotraj poseljenega področja, saj to pomeni optimalno distribucijo radijskega signala na celotno definirano poseljeno področje, manjše oddajne moči radijske opreme in zagotavljanje kvalitetnih storitev. Umikanje telekomunikacijskih objektov izven poseljenih področij pomeni iskanje delnih tehničnih rešitev za zagotavljanje radijskega signala na določenem področju. V razmislek je potrebno vzeti dejstvo, da nove tehnologije (5G) in navezujoče storitve (npr. avtonomna vozila) bazirajo na sistemih, ki optimalno delujejo samo, v kolikor so locirani v bližini uporabnikov.

Agencija se problematike, ki jo izpostavlja T-2, zaveda. Odgovori glede navedenega so podani v odgovorih k točkam 1. a. in 1. b.

3. SDP

- a) SPD izraža podporo besedilu predloga Priporočila v zvezi s postopki zagotavljanja pokrivanja nepokritih oziroma slabše pokritih območij z mobilnimi omrežji. SDP zlasti podpira vsa prizadevanja za vzpostavitev ali okrepitev sodelovanja med lokalnimi skupnostmi in operaterji z namenom iskanja optimalnih rešitev za izboljšanje pokritosti ozemlja Republike Slovenije z mobilnim omrežjem in za zagotavljanje kvalitetnih javnih mobilnih komunikacijskih storitev končnim uporabnikom. Z namenom zagotavljanja sorazmerne regulatorne intervencije SDP predlaga, naj se v Priporočilu opredeli tudi obdobje dveh let od pričetka njegove veljavnosti, po izteku katerega naj se pripravi in objavi analiza učinkov izvajanja Priporočila v praksi, in sicer z namenom ocene, ali Priporočilo dosega željene rezultate.

Agencija pozdravlja podporo SDP pri objavi Priporočila. Agencija namerava po dveh letih od objave priporočila, preveriti stanje na področju nepokritih oziroma slabše pokritih območij z mobilnimi omrežji ter opravila oceno, ali Priporočilo dosega željene rezultate.

4. SOEK

- a) SOEK poudarja, da je v interesu vseh operaterjev mobilnih telekomunikacij, da gradijo in zagotavljajo telekomunikacijsko infrastrukturo ter storitve svojim obstoječim in potencialnim naročnikom. SOEK se zaveda, da zagotavljanje mobilnega signala obsega tudi omogočanje zaščite in reševanja splošnega prebivalstva. Kot predstavljeno na javnem posvetu, je za zagotovitev posamezne investicije telekomunikacijskega objekta (bazne postaje) potrebna tudi njegova ekonomska upravičenost. SOEK se zaveda, da je na ruralnih in geografsko zahtevnejših področjih radijski signal in kvaliteta radijskega signala nezadostna. Pri zagotavljanju pokritosti z mobilnimi omrežji pomembno vlogo igrata predvsem občine oz. lokalne skupnosti.

SOEK nadaljuje, da na vseh drugih območjih, kjer imajo operaterji zaradi nepokritosti ali slabše kvalitete signala, interes investirati v izgradnjo novih oz. dodatnih telekomunikacijskih objektov, pa jih omejuje pridobitev ustreznih dovoljenj, ki bi gradnjo sploh dovoljevala. Glede na to, da je pokritost z mobilnim signalom ključna za zagotavljanje učinkovitega alarmiranja ter posledične zaščite in reševanja splošnega prebivalstva, je potrebno apelirati predvsem na občine, da to upoštevajo že v samem postopku sprejema prostorskih aktov. Ti namreč – poleg mnogih kriterijev, ki na splošno operaterjem onemogočajo gradnjo telekomunikacijskih objektov z optimalnim območjem pokritosti, – izdajo gradbenih dovoljenj pogojujejo celo s pozitivnimi mnenji strokovnih služb znotraj občin, ki le-te zavračajo brez kakršnihkoli obrazložitve. Iskanje lokacije za postavitev bazne postaje, sklenitev služnostnih pogodb z lastniki relevantnih zemljišč in priprava dokumentacije za pridobitev gradbenega dovoljenja za telekomunikacijski objekt za operaterje predstavlja strošek, ki ga v primeru zavrnitve (sploh če je ta neupravičena) nihče ne povrne. Na ta način se po nepotrebem trošijo finančna sredstva, ki bi jih lahko navsezadnje operaterji investirali v geografsko zahtevnejša področja.

S takšnimi odločitvami občin se zasledujejo predvsem osebni interesi in ne javna korist oziroma dobrobit splošnega prebivalstva zaradi katere se telekomunikacijski objekti med drugim gradijo. SOEK predlaga, da naj bi Agencija v takšnih primerih lahko odigrala povezovalno vlogo med operaterji in predstavniki lokalnih skupnosti in pripomogla k iskanju kompromisne rešitve z namenom izboljšanja kvalitete mobilnega signala.

Kot navedeno že zgoraj, se Agencija navedene problematike zaveda in je Priporočilo dopolnila, kot je navedeno v odgovoru k točki 2.a tega dokumenta. V zvezi s predlogom SOEK, da naj bi Agencija v takšnih primerih lahko odigrala povezovalno vlogo med operaterji in predstavniki lokalnih skupnosti in pripomogla k iskanju kompromisne rešitve z namenom izboljšanja kvalitete mobilnega signala, Agencija pojasnjuje, da skladno z ZEKom-1 tovrstnih pooblastil nima. Svoj delež k rešitvi predmetne problematike želi prispevati z objavo predmetnega Priporočila, za katerega upa, da ga bodo tako operaterji kot lokalne skupnosti upoštevali. SOEK pa ima možnost sodelovati v postopku javnega posvetovanja v zvezi z Osnutkom načrta razvoja gigabitne infrastrukture do leta 2030 kot strateškim dokumentom Republike Slovenije za vzpostavitev infrastrukture, ki bo omogočala gigabitno povezljivost vseh slovenskih gospodinjstev ter glavnih spodbujevalcev socialno-ekonomskega razvoja, obenem pa tudi neprekinjeno pokritost s 5G omrežjem vseh naseljenih območij ter glavnih prizemnih prometnih poti, ki je od 26. 4. 2022 objavljen na spletnih straneh Službe za digitalno preobrazbo.

- b) SOEK v nadaljevanju navaja problematiko prostorskih planov (OPN, OPPN). Kot primer izpostavlja: nedovoljeno gradnjo nad zgornjim robom najvišje točke objekta. V praksi to pomeni, da ni dovoljena izvedba samostojnih stolpov mobilne telefonije. Obenem to pomeni, da ni možna izvedba lokacij baznih postaj z antenskimi drogovi na obstoječih objektih; nedovoljena gradnja mobilnih telekomunikacijskih objektov znotraj poseljenih območij z navedbo, da je možna gradnja več 100m od poseljenega območja. Optimalna umestitev mobilnega telekomunikacijskega objekta je znotraj poseljenega področja, saj to pomeni optimalno distribucijo radijskega signala na celotno definirano poseljeno področje, manjše oddajne moči radijske opreme in zagotavljanje kvalitetnih storitev. Umikanje telekomunikacijskih objektov izven poseljenih področij pomeni iskanje delnih tehničnih rešitev za zagotavljanje radijskega signala na določenem področju. V razmislek je potrebno vzeti dejstvo, da nove tehnologije (5G) in navezujoče storitve (npr. avtonomna vozila) bazirajo na sistemih, ki optimalno delujejo samo, v kolikor so locirani v bližini uporabnikov in naprav.

Kot že navedeno zgoraj, se Agencija te problematike zaveda, in sicer v odgovorih k točkam 1. a in 1. b. V zvezi s tem želi Agencija vnovič izpostaviti, da je gradnja (in umeščanje v prostor) je stvar zakonodaje, za katero Agencija ni pristojna. Problematika OPN in OPPN pa je lahko tudi predmet sodelovanja med operaterji in lokalnimi skupnostmi skladno s predmetnim priporočilom.

- c) SOEK omenja tudi problematiko v zvezi z EMS (elektromagnetno sevanje) te dodaja, da je razlog za slabšo pokritost v dolgi dobi za povrnitev investicije in da je gospodarsko učinkovitost mogoče izboljšati z deljeno infrastrukturo. V praksi to pomeni več radijskih anten različnih operaterjev na

enem stolpu, kar lahko vpliva na neskladje s trenutno veljavnimi mejnimi vrednostmi veličin elektromagnetnega polja v okolju, ki je z Uredbo o elektromagnetnem sevanju v naravnem in življenjskem okolju urejena 10 x strožje, kot so priporočila Evropske komisije in smernicami ICNIRP. V zvezi s tem Agencijo poziva, da v okviru svojih pristojnosti obvesti Ministrstvo za okolje in prostor, da trenutno regulatorno okolje s področja varstva pred EMS zavira razvoj mobilnih omrežij.

Kot navedeno že zgoraj, področje elektromagnetnega sevanja ni v pristojnosti Agencije, kar posledično tudi pomeni, da Agencija ne more posegati v pristojnosti drugih organov s predlogi in nasveti glede sprejemanja zakonodaje s področja elektromagnetnega sevanja. Agencija v tem smislu operaterjem sicer izraža podporo, da se zakonodaja s področja elektromagnetnega sevanja uskladi z evropskimi pravnimi akti s tega področja. Agencija je s to problematiko sicer že seznanila Ministrstvo za okolje in prostor. SOEK pa lahko tudi to tematiko izpostavi v okviru postopka javnega posvetovanja glede Osnutka načrta razvoja gigabitne infrastrukture do leta 2030, ki je objavljen na spletnih straneh Službe Vlade RS za digitalno preobrazbo.